

Kreatinin inför datortomografiundersökning med intravenöst jodkontrastmedel – Radiologi, Sjukhusen i väster

Förändringar sedan tidigare version

Revidering av vilka patientgrupper som skall ha kreatinin <2 v till att endast omfatta cytostatika, enligt nationella rekommendationer. Borttagning av dehydrering för elektiva patienter.

Bakgrund

Svensk urogenitalradiologisk förenings kontrastmedelsgrupp (SURF) publicerar regelbundet nationella rekommendationer och riktlinjer för administrering av jodkontrastmedel. Våren 2025 utkom SURF med reviderade nationella riktlinjer inklusive flödesschema för riskbedömning av kontrastmedelsinducerad njurskada.

Radiologin för Sjukhusen i väster har beslutat att använda sig av de nationella riktlinjer som publicerats av SURF, men med ett anpassat flödesschema med vissa avsteg och förtydliganden gällande njursjukdom och upprepade kontrastmedelsinjektioner.

Syfte

Att tydliggöra rutin för kreatininprov inför en datortomografiundersökning (DT) med intravenöst jodkontrastmedel.

Provtagning

Riskfaktorer

1. Känd njursjukdom (t.ex. polycystisk njursjukdom, olika typer av nefrit)
2. Diabetes mellitus
3. Grav hjärtsvikt (NYHA III/IV)
 - NYHA III: symptom vid lätt till måttlig ansträngning (påklädning, promenad)
 - NYHA IV: symptom i vila
4. Kontinuerlig behandling med NSAID, nefrotoxiska läkemedel (t.ex. cytostatika och antibiotika)

Svårt sjuk patient/annat

1. Lågt GFR hos patienter med riskfaktorer för akut njurskada
2. IVA-patient, multisjuk, nedsatt allmäntillstånd
3. Instabil njurfunktion (hypotension/chock, akut hjärtinsufficiens, sepsis, etc.)
4. Nyligen genomgått större kirurgi
5. Upprepad kontrastmedelsinjektion inom 72 timmar och riskfaktorer
6. Abnormt låg muskelmassa/levercirrhos (Cystatin C bör ersätta p-kreatinin)

Elektiva patienter

Kreatinin krävs ej om

- <65 år och inga riskfaktorer

Kreatinin krävs (<3 månader) om

- ≥65 år
- <65 år och med riskfaktorer

- SVF (oavsett ålder)

Kreatinin krävs (<2 veckor)

- Pågående cytostatikabehandling

Upprepade kontrastmedelsinjektioner

Patienter <65 år utan riskfaktorer kan få upprepade kontrastmedelsinjektioner utan att ny provtagning krävs. Därmed behöver inget nytt kreatininprov tas mellan undersökningarna, förutsatt att patienten inte är ineliggande eller akut.

Patienter >65 år eller med riskfaktorer som genomgått en kontrastmedelsundersökning bör avvakta med att upprepa kontrastmedelsinjektion inom 72 timmar om inte nytta överväger risken. Nytt kreatininprov skall tas inför undersökningen. Upprepade kontrastmedelsundersökningar <72 timmar bör ske i samråd mellan radiolog och remittent.

Akuta och ineliggande patienter Kreatininprov är giltigt <24 timmar

Provtagning av p-kreatinin får ej fördröja akut undersökning av livshotande tillstånd. GFR skall ej beräknas vid livshotande tillstånd.

Relaterade dokument

[Riskbedömning kontrastmedelsinducerad akut njurskada vid datortomografi](#) (SFMR och SURF v 4. 2026-01-30)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Diagnostik och service

Innehållsansvar: Maja Dehlfors, (majwe2), Överläkare

Godkänd av: Hanne Wallström, (hansv11), Verksamhetschef

Dokument-ID: SV9045-1469236134-13

Version: 13.0

Giltig från: 2026-03-04

Giltig till: 2028-03-04